

Sygn. akt I KK 88/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)
SSN Paweł Wiliński

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **M. B.**

skazanego za czyn z art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej,
na posiedzeniu w dniu 1 kwietnia 2022 r., w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
kasacji na korzyść wniesionej przez Prokuratora Generalnego od wyroku Sądu
Rejonowego w K. z dnia 8 grudnia 2021 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 8 grudnia 2021 r., sygn. akt II K (...), M. B. został uznany za winnego tego, że w okresie od 31 stycznia 2019 r. do 8 kwietnia 2020 r. oraz od 16 czerwca 2020 r. do 25 stycznia 2021 r. w Ś., woj. (...), będąc zobowiązanym wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w T., VII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w M. z dnia 27 marca 2013 r., sygn. akt RVIIC (...), do wykonywania obowiązku alimentacyjnego na rzecz W.

B. w kwocie 450 zł miesięcznie oraz będąc zobowiązanym wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 13 listopada 2014 r., sygn. akt III RC (...), do wykonywania obowiązku alimentacyjnego na rzecz A. B. w kwocie 300 złotych miesięcznie, uchylał się od tego obowiązku, powodując zaległości alimentacyjne w łącznej kwocie 14870 złotych, przez co naraził osoby uprawnione na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. czynu z art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k, za który wymierzono mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności. Wyrok Sądu I instancji nie został zaskarżony i uprawomocnił się.

Od powyższego wyroku kasację w trybie art. 521 § 1 k.p.k. wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył go w całości, na korzyść skazanego, i zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., polegające na zaniechaniu wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, co doprowadziło do niedokładnego określenia przypisanego mu czynu i skazania M. B. wyrokiem z dnia 8 grudnia 2021 r., sygn. akt II K (...), za cały zarzucany mu aktem oskarżenia czyn z art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k., popełniony w okresie od 31 stycznia 2019 r. do 8 kwietnia 2020 r. oraz od 16 czerwca 2020 r. do 25 stycznia 2021 r., podczas gdy za występki na szkodę tych samych małoletnich pokrzywdzonych, zamykający się w granicach od 31 stycznia 2019 r. do 25 października 2019 r. został on już uprzednio prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 1 czerwca 2021 r., sygn. akt II K (...). Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia prawa, opisanego w zarzucie kasacyjnym, które to naruszenie miało istotny wpływ na treść wyroku.

Oprócz wyroku zaskarżonego kasacją w tej sprawie, wyrokiem z dnia 1 czerwca 2021 r. sygn. akt II K (...) r., Sąd Rejonowy w K. uznał M. B. za winnego tego, że w okresie od 31 stycznia 2019 r. do 25 października 2019 r. w Ś., woj. (...),

będąc zobowiązanym wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w M. z dnia 17 maja 2011 r. w sprawie RIIIC (...) do wykonywania obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniej W. B. w kwocie po 300 złotych miesięcznie, podwyższonej wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w T. z siedzibą w M. z dnia 27 marca 2013 r., sygn. akt RVIIC (...) do kwoty 450 zł płatnej do 15-ego dnia każdego miesiąca oraz będąc zobowiązanym wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 13 listopada 2014 r., w sprawie III RC (...) do wykonywania obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniego A. B. w kwocie po 300 zł miesięcznie płatne do 10-ego dnia każdego miesiąca, uchylał się od wykonania tego obowiązku, powodując zaległości alimentacyjne w łącznej kwocie 5870 złotych przez co naraził pokrzywdzonych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. czynu z art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 7 miesięcy pozbawienia wolności. Wskazany wyrok nie został zaskarżony i uprawomocnił się.

W zaistniałej sytuacji M. B. został dwukrotnie skazany za przestępstwo niealimentacji popełnione na szkodę uprawnionych W. B. i A. B., w odniesieniu do obowiązku alimentacyjnego wynikającego z tej samej podstawy (w stosunku do W. B. – wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w T., VII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w M. z dnia 27 marca 2013 r., sygn. akt RVIIC (...); w stosunku do A. B. – wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 13 listopada 2014 r., sygn. akt III RC (...)), w okresie od dnia 31 stycznia 2019 r. do dnia 25 października 2019 r.

Jako że wyrok zaskarżony kasacją w tej sprawie zapadł ponad pół roku po wydaniu wyroku w sprawie II K (...) Sądu Rejonowego w K. (wyrok zaskarżony kasacją wydany w dniu 8 grudnia 2021 r., wyrok w sprawie II KK (...) wydany 1 czerwca 2021 r.), Sąd orzekający powinien mieć to pierwsze skazanie w polu widzenia i uwzględnić je w przy wydawaniu wyroku. W wypadku przestępstw wielokrotnych, do których należy występki niealimentacji, nie ma stanu rzeczy osądzonej, jeśli uprzednie prawomocne skazanie dotyczy tylko fragmentu zarzucanego później czynu. Uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego w okresie nieobjętym prawomocnym skazaniem jest już nowym czynem przestępnym, pociągającym dalszą odpowiedzialność karną, przy czym granice czasowe kolejnego przestępstwa powinny być dokładnie określone, z uwzględnieniem treści

poprzedniego wyroku skazującego (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dni: 6 maja 2002 r., V KK 10/02; 26 kwietnia 2018 r., IV KK 149/18; 28 grudnia 2021 r., V KK 624/21).

Sąd Najwyższy dostrzega, że Sąd Rejonowy w K., rozpoznając sprawę M. B. o sygn. akt II K (...), załączył do materiału dowodowego stosunkowo aktualne dane o karalności (k. 75, karta karna wg stanu na dzień 4 października 2021 r.), które nie zawierały informacji o skazaniu w sprawie II K (...). Taki stan rzeczy wynikał z zaniechania bezzwłocznej rejestracji prawomocnego skazania w sprawie II K (...) (pomimo uprawomocnienia się wyroku skazującego w dniu 9 czerwca 2021 r. rejestracyjna karta karna została przesłana do Krajowego Rejestru Karnego dopiero w dniu 3 stycznia 2022 r., k. 110-112 akt II K 266/20). Rację ma jednak Prokurator Generalny, że nie zmienia to faktu zaistnienia uchybienia rzutującego na konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, albowiem uprzednie skazanie, obejmujące fragmentarycznie czas czynu przypisanego w sprawie niniejszej, stanowi fakt obiektywny. Pomimo braku stosownej adnotacji w karcie karnej znajdującej się w aktach sprawy II K (...) Sąd Rejonowy w K. miał możliwość ustalenia tej okoliczności, chociażby z uwagi na to, że wcześniejszy wyrok skazujący został wydany w tym samym Sądzie, w tym samym Wydziale Karnym.

Przeprowadzając postępowanie ponownie, Sąd Rejonowy wnikliwie przeanalizuje możliwość przypisania M. B. przestępstwa niealimentacji w konkretnych okresach czasu, uwzględniając wyrok zapadły w sprawie II K (...) Sądu Rejonowego w K., jak również ewentualne inne wyroki skazujące, o ile zostały wydane.

Mając na względzie powyższe okoliczności należało uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania, dlatego też Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.